

Koers wederom Koers

Koers wederom Koers

Rik De Meester

Schrijver: Rik De Meester
Coverontwerp: Renaat Bogaert
ISBN: 9789403878249
© <Rik De Meester>
Uitgave: 2026
Uitgegeven via Bookmundo

Het had er serieus gestoven, ten huize Bloem.

Edgard was naar huis gewaggeld langs de gevel van de meisjesschool waar hij gelukkig zo af en toe tegenaan kon leunen om niet pardoes met zijn zatte botten tegen de kasseien te stuiken.

In café 'Bij Bombardon' had men hem al een tijdje willen buitenwerken en het was die vuilbek van een Groene Willy die uiteindelijk had gezegd:

"Bloem jongen, ga bij uw wijf, we wéten nu wel dat uwe kleinen de Tour de France gaat winnen," en hij had er sissend en moemelend aan toegevoegd: "en uw Palmira zal nog prinses van Monaco worden ook."

En iedereen had gelachen.

Groene Willy ten top, de treiteraar.

Edgard was het dan maar afgetrapt. Strompelend door de deur.

"Ge zult het wel zien, lelijke mutten," had hij nog geroepen, maar zijn articulatie was niet meer van je dat, waardoor er nog meer gelachen werd.

Van de pure 'kust mijn klotten' had hij de deur opengelaten. En het vroom buiten.

"Deur toe hé, Bloem," had Bombardon gebulderd maar Edgard had gedaan alsof hij dat niet hoorde. Alhoewel de kans dat hij het effectief niet had gehoord, meer dan reëel was.

Hij was zonder malheuren thuis geraakt. Misschien wel omdat zijn benen blindelings de weg van 'Bombardon' naar huis kenden.

Zo goed en zo kwaad als hij kon, was hij stilletjes naar boven geslopen. Mocht Palmira geslapen hebben, dan wou hij ze – god beware hem – zeker niet wakker maken.

Maar helaas, je zal het altijd zien, brandde er licht op de badkamer en hoorde hij het gestroel van Palmira dat zoals vanouds krachtig en vastberaden klonk. En kijk, almeteen zag die zatte Sjarel zijn kans schoon om – met een alertheid die je hem op dat moment niet zou nagegeven hebben – stijfgadeweg naar de slaapkamer te vliegen, zijn broek uit te doen, en met pullover en al in bed te kruipen met zijn rug naar zijn wederhelft toegekeerd. Doodstil hield hij zich, toen hij haar hoorde naderen op blote, plakkerige

voetjes. En toen ze opnieuw onder de lakens kroop had hij voor de zekerheid zelfs zijn adem ingehouden.

“Waarom heb jij je pullover nog aan?” vroeg Palmira.

Ze klonk eerder bezorgd dan boos, dacht Edgard.

“Ik heb kou,” murmelde hij.

En terwijl ze aan het koordje trok boven hun bed om het licht uit te doen, sneerde ze:

“Kou? Dat zal wel. Ik riek het, ge stinkt uren tegen de wind naar den drank. Amaai zeg...jongens toch. En waar heb je gans de dag gezeten? Ik zát hier weer met mijn eten...”

Edgard draaide zich op zijn buik en met zijn aangezicht voor de helft in het hoofdkussen gedrukt antwoordde hij, min of meer vergoelijkend:

“Och ja, Palmiraken, een potje gedronken, ik had toch iets te vieren, hé?”.

En leepgadeweg voegde hij eraan toe:

“En hoe is ’t met ons manneken?”

Alsof hij – zat of niet zat – toch goed wist hoe hij haar op andere gedachten kon brengen.

“Goed, hij heeft goed gegeten en hij slaapt.”

“Ha, da’s goed,” had hij overdreven slaperig gemompeld.

En hij was dan nog echt in slaap gevallen ook.

Maar ’s anderendaags had het er dus serieus gestoven.

Het was zaterdagochtend en nadat ze haar kind had gesoigneerd en in zijn wiegje had gelegd, had Palmira zich aan de keukentafel gezet om een kopje koffie te drinken met een Lotus-speculooskoekje. Ze begon al een beetje op haar effen te komen. Al bij al was de bevalling vlekkeloos verlopen. Ze vroeg zich zelfs af waar al die truntewijven het over hadden wanneer ze deden alsof een kind kopen een marteling was. Natuurlijk had het zeer gedaan. Maar haar manneken was er... ja... uitgefloept. Nog een chance dat Martine, de dokteres, net op tijd was, want om nog naar het moederhuis te rijden, daar was het te laat voor geweest.

“’t Zal ne spurter worden,” had Edgard gezegd.

Gans de bevalling had hij lijkleek en stokstijf aan de rand van het bed gestaan, maar na die woorden had hij terug een beetje kleur gekregen.

Palmira moest er nu even aan terugdenken en zat stilletjes te lachen.

Toen ze zich nog wat koffie ging bijschenken viel haar oog op Edgard zijn winterjas die naast de frigo op de grond lag. 'Hij zal wel weer honger hebben gehad', dacht ze, 'met zijn zatte kop', en achteloos raapte ze de jas op en zwierde hem over de leuning van een keukenstoel. Ze hoorde iets vallen. Hun trouwboekje. Eerst schonk ze zich nog wat koffie bij en terwijl ze terug naar haar plaats stapte, raapte ze het trouwboekje op.

"t Is waar ook', dacht ze 'hij is nu ingeschreven, onze pagadder' en nietsvermoedend opende ze het boekje.

Ze had net een speculooskoekje in haar koffie gedopt en wou het in haar mond steken toen ze plots verstijfde en de helft van het koekje, patat, midden in haar koffie viel.

"Godverhemelde... wat is dá?"

Ze kreeg het plots onbedaarlijk warm en haar hoofdhuid begon instant te jeuken. Ze slikte. Haar ogen vernauwden. Geen goed teken als je Palmira Bloebleyn wat beter kende. De Bloebeyns waren doodbrave mensen maar je mocht ze niet kwaad krijgen... want dan... wee uw gebeente, lijf en leden en alles wat je liefhebt. Als door een slang midden in haar gat gebeten, schoot ze de trap op.

"Bloem!" krijste ze.

Het was menens. Als ze kwaad was, was het steevast 'Bloem', in plaats van 'Edgard'. Hetgeen min of meer contradictorisch kon overkomen. Maar Edgard heette nu eenmaal zo.

Ze was zierend.

Ze stampte de deur van de slaapkamer open.

"Bloem, godverdomme..."

Edgard schoot wakker en sprong almeteen recht van het verschieten.

"Godverdoms... onnozel... stom... kalf, da ge zijt. Wat is dat hier?"

En Edgard, wakker, maar nog niet echt wakker:

“Palmira, alstublieft jong, wat is da met u?”

“Wat dat er met mij is...? A gij godverdomme... Dat is er met mij,” en ze gooide met de kracht van een schietgeweer hun trouwboekje vlak voor zijn neus.

“Palmira, asteblijft, zijde gij nu compleet zot geworden, zij ne keer een beetje stiller, da manneke slaapt waarschijnlijk.”

“Hij slaapt vaneigens, da manneken... maar zegt gij mij nu ne keer hoe dat da manneken heet zie, oelewapper... Ik weet het niet, hé... Ik weet niet eens hoe dat je dat moet uitspreken.”

De woede in haar stem mengde zich alras met tranen, iets wat altijd gebeurde als haar emoties hoog opliepen.

“Allez, allez, allez... daarvoor moet je nogal ne kop op hebben... ge waart gij zeker al stiepelzat toen dat je hem ging aangeven? Ze zullen op het gemeentehuis ook goed gelachen hebben. Gij stinkende, mottigen aap, gij.”

Edgard beseftte al meteen dat hij de bui niet alleen zag hangen, maar dat hij er middenin zat.

“We hadden, godverhemelde vlammeeste godverdomme, toch al lang gezegd dat hij ‘Frederick’ ging heten.”

Ze krijste.

En het was waar, ‘Frederick Bloem’ ging het kind heten. Daar waren ze het al langer over eens. Het klonk goed en het had een zekere standing. Je kon maar beter aan het leven beginnen met een zekere degelijkheid in je naam. Zelfs Edgard, die nogal dikwijls zijn eigen gedacht had over dingen, had dat beaamd. Maar het was even anders gelopen.

Op vrijdag had Edgard verlof genomen, nonkel Etienne had dat helemaal niet erg gevonden.

’s Morgens had hij een boterham of drie-vier naar binnen gespeeld met een gebakken saucisse die nog over was van de dag tevoren (Palmira at nog altijd niet wat ze gewend was). En daarna had hij ook nog twee Madeleintjes binnengesmikkeld met een grote kop zwarte koffie waar hij niet minder dan drie klontjes suiker had ingepoeft.

“Anders heb ik om negen uur weer honger,” smakte hij toen Palmira bedenkelijk haar wenkbrauwen optrok.

Daarna had hij zijn proper dingen aangetrokken, moeder en kind gekust, en was hij het huis uitgegaan.

De auto had hij laten staan, zo vooruitziend was hij wel. Niet dat hij speciale plannen had gemaakt, maar je kind gaan aangeven dat vier je nu toch ook niet met een tasje koffie en een pateeken. Hij ging wel te voet gaan. Hij had gans zijn dag en hij had geen haast. Het gemeentehuis was 's vrijdags open tot vier uur in de namiddag.

Zijn eerste halte was zijn schoonhuis, hij passeerde daar toch, en René en Margriet waren gepensioneerd en vroege vogels. René was de oudste van de Bloebleyns, altijd lasser geweest, een sterke vent die nooit méér zei dan nodig was. Etienne was een heel stuk jonger, want er zaten nog twee meisjes tussen: Marie-Jeanne en Marie-Josée. Tante Marie-Jeanne en tante Marie-Josée. Etienne was een nakomertje, een accident. Eentje waar peet Bloebleyn zich serieus een pater aan had geschilderd. Een halve zot was dat, in zijn kleinte. En een bon vivant tot en met, toen hij jong was. Vechter ook. Opvliegend, ja. En coureur geweest. Ook dat nog. Met Etienne kon je beter eten dan discussiëren, laat staan vechten. Edgard werkte bij hem al sinds hij getrouwd was met Palmira. ‘Algemene Dakwerken E. Bloebleyn’ was een begrip in de streek, toch wel. Sometijds zo zot als een achterdeur maar een echte stielman, nonkel Etienne.

En Margriet was Margriet, langsom dikker en ronder. Edgard had al dikwijls heimelijk gehoopt dat Palmira niet op haar moeder zou trekken.

Van op straat zag hij nog licht branden in de keuken van de achterbouw waarvan hij recentelijk het dak nog had vernieuwd, samen met nonkel Etienne. René zat zijn gazet te lezen toen hij aanklopte.

“Ha Edgard, kom binnen, de deur is open,” riep René.

“Geen belet?”

“Niejt jongen... Allez kom binnen en zet u. Niet te werken vandaag?”

Edgard schoof een stoel achteruit en ging zitten aan de kop van de tafel.

“Hoe? Ge weet toch dat ik de kleinen moet aangeven vandaag.”

“Jajajajaja, 't is just... vergeten...” en ondertussen vouwde hij zijn gazet dicht en schoof ze voor zich uit “moet onzen Etienne daar niet bij zijn? Hij is toch peetjen?”

“Ja René, d'r moet toch nog iémand werken hé vandaag,”

Edgard kruiste zijn benen toen hij dit zei en hij ging wat rechter zitten.

“En nog iets, is dat wel een goed gedacht om nonkel Etienne mee te pakken voor zoiets?”

“Zeker niet!” riep Margriet vanuit de aanpalende badkamer waar ze gezeten op de wc-pot alles had zitten afluisteren met de catalogus van 3 Suisses op haar knieën, “ambras verzekerd met die koleirige zot.”

Tja, dat ze het niet voor haar schoonbroer had, was een understatement. Die lomperik had haar ooit, zatgadeweg, op het trouwfeest van Marie-Josée haar oudste, Christine, verweten van 'strandbal'. Ze was dat nooit vergeten. Nogal goed dat René dat niet gehoord had. Het had er anders bovenarms op gezeten. En nu was zij meetje van Palmira haar manneken, en die paljas peetjen.

Toen ze na enkele seconden, terwijl het chasse nog aan het doorlopen was, verscheen in de keuken, had ze een felgebloemde peignoir aan, tot op haar knoesels.

Edgard moest op zijn tanden bijten. ‘Een pletwals met een kop op’, dacht hij.

“Hoe is 't met ons Palmira? En met ons manneken?”

Het lag op zijn lippen om te antwoorden ‘mager en gezond’ maar hij kon zich nog net bijtijds inhouden.

“Goed. Hij slaapt goed... en Palmira... ja, je kent haar hé, die spartelt al rond alsof er niets gebeurd is.”

“Dat is nu toch wel just mijn moeder hé, ons Palmira. Dat was ook zo een pertig ding. Allez ze heeft duidelijk niet alleen haar naam geërfd, zo te horen.”

Margriet blonk een beetje, fier en melancholisch tegelijk.

“Dat ze haar toch maar niet overdoet hé, Edgard.”

Edgard lachte minzaam.

“Zij gerust Margriet, zij gerust.”

“Iets drinken, vent?” vroeg René, “ne pot koffie?”

“Nieje, nieje René jong, danke.”

Hij trok daarbij een zure afwijzende smoel.

“’t Is nochtans berenkoud buiten, wil ik er nen druppel bijdoen?”

Edgard deed alsof hij twijfelde maar zijn smoel werd al veel minder zuur en afwijzend. Met wat zin voor commedia dell’arte liet hij zijn antwoord enkele tellen op zich wachten.

“Awel ja dan, toe. Kolen op het vuur zeker? Anders gaat de stoof uit, hé.”

“Margriet, giet die mens ne keer ne pot koffie uit met ne goeien druppel in.”

Alzo sprak René. En alzo geschiedde.

En Edgard had daarna nóg ne pot koffie gedronken, weer met nen druppel in. En ze hadden gelachen, hij en René. En over de koers geklapt, de cyclocross. En gediscuteerd, want Edgard vond dat maar een marginale sport, altijd met dezelfde vijftwintig man ploeteren en pletsen door plassen en slijk, terwijl René volhardde dat die crossers nog echte kerels waren, nogal wat anders dan die jeanetten met hun blinkende benen. Enzovoort, enzovoort. De usual stuff.

Ten langen leste hadden ze alle twee nog één druppelken genomen, zonder koffie. En daarna was Edgard opgestapt, bien échauffé. Hij was nog maar even buiten in de kou en hij voelde al hoe die druppels langzaam maar zeker de trappen van zijn bloedbanen opkropen, recht naar omhoog, naar zijn kop.

‘Brave mensen’, mijmerde hij terwijl hij het hofgat af stapte, ‘René en Margriet... oma en opa nu... ze zullen ook content zijn...’

“Het is hen gegund,” sprak hij bij zichzelf.

En zie, terwijl hij die woorden bij zichzelf uitsprak, gingen zijn gedachten zomaar uit het niets naar zijn ‘moe’ en zijn ‘va’, Rie en Philomène. Hoe content zouden die niet geweest zijn. Een kleinzoon. Nen Bloem. Nen echten Bloem. En pas op, Frederick

zou niet Frederick geheten hebben, dat zie je van hier, Frederick zou Rie geheten hebben. Zonder pardon. Net zoals Edgard Edgard heette, naar zijn grootvader, peet 'Edegaar'. Al had Edgard zoveel liever Luc of Marc of Ronny geheten, zoals iedereen. Op school, indertijd, werd hij er deftig mee gekloot, met die naam uit de jaren stillekes. Die dan nog rijmde op vanalles ook: "Edegaar kaviaar, vettige pilchaar, komt vanzeleven nie klaar..." en zingen dat ze deden. Op een bepaald moment, uit pure wanhoop, had hij zelfs nog geprobeerd om zich te presenteren als Edgard op zijn Hollands uitgesproken, maar daar hadden ze nog meer mee gelachen. Dus was het ook 'Edegaar' gebleven, van kleinsaf aan. Maar nu kon het hem geen zak meer schelen. Hij had zelfs, meer uit nieuwsgierigheid en plagerij, voorzichtig bij Palmira gepolst of ze Rie geen mooie naam vond, Henri desnoods. Maar Palmira was kort en formeel geweest in haar antwoord:

"Over mijn lijk."

Het schaap had tenslotte hetzelfde meegemaakt. Ze had zo graag Marilyn geheten.

Enfin, vader Rie was al lang dood en Meineken ook. Al meer dan vijftien jaar was Edgard wees. Hij was zestien toen Rie was gestorven. Op een vrijdagavond, plots, in zijn zetel, zonder boe of bah. Een nog jonge gezonde mens. Meineken was van bij de kiekens gekomen en had gevraagd of hij nog een potje gele crème wou maar Rie had niet meer geantwoord. Dood. 'Duike licht' naast de zetel. Waarschijnlijk een attack.

En Meineken was gestorven toen Edgard vierentwintig was. Van de griep, begot. Stel u voor. Oók nog zo jong. Uitzonderlijk. Maar het wou weeral eens lukken. Nochtans een sterk vrouwmenske, Meineken Rasschaert. Vreemd toch dat eenvoudige mensen sterven aan eenvoudige dingen. Zo men leeft zo men sterft. Edgard kon er niet bij en hij had er lang van afgezien. Hij moest nog trouwen en het huis was ineens van hem alleen, vol meubels, schilderijtjes, postuurkes en portretten die hij niet zelf had gekozen. En hoewel de stoof nog brandde, was het er nooit meer warm.

“Awel, ik ga ne keer naar het kerkhof, zie,” sprak hij opnieuw bij zichzelf terwijl hij de straat overstak. De zon had zich intussen al boven de huizen gehesen en scheen met haar warme stralen recht in zijn aangezicht. Het deed deugd dat die ijselijke ochtend aan het ontdoeien ging. Hij schrok ervan dat het zo rustig was in het dorp. Elk was naar zijn werk, de kinderen zaten op school, de beesten op stal, en hij liep hier zomaar ongegeneerd te wandelen langs de stamiees op het dorpsplein die weldra hun deuren gingen opendoen. Het voelde vreemd. Te weten dat nonkel Etienne roofing aan het branden was. En hij niet.

Op het kerkhof viel het tegen. Want hij was Lange Remi liever niét tegengekomen. Het was het moment niet. Voor hem niet en al zeker voor Lange Remi niet. Maar hij kon hem toch moeilijk uit de weg gaan, dat had nog meer opgevallen.

Lange Remi was de vleesgeworden tristesse. Een sukkelaar wiens lot zich niemand wou voorstellen. Zes jaar geleden was zijn zoontje van negen onder een auto gelopen. Voor zijn deur. Op slag dood. Gans het dorp in de rouw. Lange Remi en zijn Marleen waren ontroostbaar. Weken en maanden. Marleen had zich weten te herpakken – al had ze emmers tranen gelaten – maar Lange Remi had het in zijn kop gestoken. Ook al omdat er op den duur gefluisterd werd dat hij dat ventje als een zot achterna had gezeten omwille van een of andere deugnietierij. Niemand durfde het echt voor waarheid aannemen maar de mensen zijn meedogenloos, wreed en dom. En om eerlijk te zijn, ook blij, dat het hen niet is overkomen. En ze praten graag, dat ook. Maar Lange Remi had nooit meer gewerkt of iets anders gedaan en hij sprak alleen als je hem iets vroeg. Naar het kerkhof gaan, dat was het enige wat hij deed. Alle dagen. Al zes jaar lang. Alle dagen. Zonen feestdagen. Soms één, of twee of drie keer per dag. En het graf van de kleine Kevin was een mini-bedevaartsoord geworden. Voor hem alleen (Marleen ging zelden maar ze liet Lange Remi doen). Een klein tempeltje was het geworden, vol prullaria, zielig in zijn overdreven ten toon gespreid verdriet. Potsierlijk, maar gepardonneerd door zijn oprechtheid. Niemand stelde zich nog vragen over wat Lange Remi daar iedere dag kwam doen. Als men

hem alweer een biscuit-beeldje zag oppoetsen met een doek, liet men hem gerust. Men knikte en dacht 'Och Here'. Maar als Lange Remi thuis was, was het graf van Kevin wel een bezienswaardigheid op het kerkhof. "Brocanterie Lange Remi," had Groene Willy ooit met zijn domme, zatte muil gezegd. Maar niemand had gelachen.

Edgard had hem direct zien staan. En hij moest erlangs, want het graf van Rie en Meineken lag op dezelfde rij als dat van Kevin.

"Ha Remi," zei Edgard in het passeren "ça va?"

Lange Remi keek even opzij, uitdrukkingloos zoals altijd.

"Ha Edgard... bwa... ja zeker."

"Godverdomme koud, hé?"

"Huhum..."

'Oef,' dacht Edgard, 'dat ging vlot.' Maar hij had nog maar enkele passen verdergezet of hij hoorde:

"Edgard... 'k heb gehoord dat ge vader zijt geworden?"

Edgar schrok van zoveel spontane woorden uit de mond van Lange Remi.

"Ja Remi jong, wie had dat nog gedacht hé?"

Al meteen twijfelde hij of zijn joligheid wel gepast was.

"Allez proficiat," zei Lange Remi, gelaten, toonloos, maar met een stem als zacht fluweel. En je zag dat hij het meende.

"Draag er zorg voor."

En toen had hij zich terug naar het graf van zijn zoon toegekeerd.

Edgard had nog willen antwoorden dat hij dat zeker zou doen maar hij had gezwegen. Hij was van het gedacht dat conversaties niet onnodig lang moesten duren. Lange Remi had gezegd wat hij wou. Veel gezegd. Meer nog dan al die anderen die afgelopen week met hun beste raad op de proppen waren gekomen na een proficiat van hier en drie kussen van daar. Ervaringsdeskundigen bij de vleet, en ze wisten het allemaal om te beter. "Olalaa, een baby'tje, het schoonste op de wereld," maar het duurde nooit lang of er werd een klaagzang ingezet van hier tot in Bethlehem. De waarschuwingen en de schrikbeelden vlogen Edgard om de oren. Na een week kon hij niet anders dan bedenken dat er niets plezierig is aan een kind hebben. Kleine kinderen kleine zorgen,

grote kinderen grote zorgen, blablabla. Hij wist het nu wel. Na achtentwintig keer.

‘In oog met Lange Remi zouden ze wel anders piepen’, dacht hij nu, ‘of helemaal niet piepen... daar moest je niet aan twijfelen.’

Hij was toch wel een beetje van slag... door die sereniteit van Lange Remi. Met zijn luguber verdriet. En zijn ijzingwekkende alleenheid. Hij vroeg zich een ogenblik af of je een alles verterend gemis kon compenseren met een alles verterende liefde in de vorm van een absurde toewijding. Edgard wist het niet. Was hem niet geleerd dat alles slijt? Hij wist het echt niet. Nog niet? Misschien. Zijn kind voelde tenslotte, eerlijk gezegd, nog niet echt als zijn kind. Maar dat was normaal. Ook dat had hij al meer dan eens gehoord.

Het graf van Rie en Meineken lag er een beetje verwaarloosd bij. De chrysanten van Allerheiligen lagen scheef gewaaid over de grafsteen en je kon allesbehalve zeggen dat ze nog mooi in bloei stonden. Edgard had er nog niet aan gedacht om de boel te komen fatsoeneren na de regen en de wind van november. Hij was niet echt het kerkhoftype. Alhoewel er geen dag voorbijging dat Meineken of Rie niet even door zijn gedachten wandelden, had hij nooit de behoefte gehad om voor die grafsteen te komen staan. Alleen op Allerheiligen. Maar dat deed hij voor Palmira. En voor het gezicht van de mensen. Tegen zijn gedacht.

Het graf van Rie en Meineken was simpel en bescheiden, niet meer dan een grote, vlakke steen in zwart marmer met een ruime uitsparing voor aarde, bloemen en de onvermijdelijke buxus. En op de kop stond, ook in marmer, een stevig kruis dat al een klein, klein beetje was weggezakt en waarop hun beider namen in goudkleurige letters te lezen waren. Het waren sierlijke metalen kleefletters en die van Meineken blonken meer dan die van Rie omdat ze negen jaar jonger waren.

Edgard stond er vóór en zoals meestal vroeg hij zich af wat hij hier eigenlijk stond te doen. Nu. Hij besepte het, het waren die godverdomse druppels. En Margriet. En René. En hun blinkende blijdschap. Een zwak moment zeker? Had hij nog iets te zeggen misschien? Hij had moe en va toch al gesproken, direct na de

bevalling, in den hof, terwijl Palmira en zijn nog verkreukeld manneken sliepen. Hij had hun verteld dat zijn zoon, hun kleinzoon, was geboren, gezond was, dik drie kilo woog en veel haar had. Hij vond het onnozel, maar had het toch gedaan. Het was precies alsof hij dat móest doen. Zijn hart vroeg het. Maar nu, hier, staan klappen tegen die buxus, hoe belachelijk was dat. Of moest hij een gebedje prevelen misschien? Ga weg, hij viel nog liever dood. Nooit van ze leven zou hij nog bidden. Zelfs geen kruisteken maken. Al die kwezeligheden. Die Slimmen-daar-boven had hem al veel te veel verdriet gedaan. Er waren grenzen.

‘Ik moet dat kruis toch eens arrangeren’, begon hij te denken, ‘met stabilisé. En dieper ingraven. En die buxus wat bijknippen. Volgende week zaterdag misschien.’

Voorzichtig voelde hij of het kruis niet bewoog, nam de pot verlepte chrysanten weg, veegde met zijn hand de aarde van het marmer en maakte aanstalten om te vertrekken toen hij nog eens omkeek en heel stilletjes zei:

“Dag moederken, dag va, de complimenten van ons klein Bloemeken.”

En hij realiseerde zich dat hij nu tóch had gesproken tegen godweet wie of wat.

‘Foert’, dacht hij. En hij was vertrokken. Het was veel te koud.

Alhoewel. Niet zo voor Lange Remi. Die zat nog altijd te prutsen aan Kevin zijn graf. Edgard dacht blazend: ‘allez, ook dat nog, wat moet ik nú nog zeggen?’

En hij zei, zonder nadenken:

“Zeg Remi... zie je het niet zitten om ne keer mee te gaan? Ik trakteer. Ne pot koffie ofzo... of nen druppel. Op mijne zoon.”

En Lange Remi, die gebukt zat, draaide zijn hoofd naar hem toe, keek omhoog en zei, zowaar een beetje glimlachend:

“Nee, danke jong, Edgard, ik heb nog vanalles te doen. ’t Is zo goed als dat ik het gehad heb.”

En Edgard: “Allez ja, gelijk als dat ge wilt.”

En hij was nog geen twee meter verder of hij verweet zijn eigen van ongelooflijke dommerik. Een kalf was hij om zoiets te vragen:

Lange Remi had just niemendal te doen. Nu niet en nooit niet. Hij had die mens beter met rust gelaten.

Naar het dorp terugwandelen duurde maar een tiental minuten. Oost-Trawelen was maar een voorschoot groot, maar telde toch nog vier cafés. Edgard had besloten om eerst bij Jeaninne binnen te gaan. Daar waren er gazetten en boekskes waar hij op zijn gemak eens kon door bladeren. En het was er altijd warm. Bij 'Boerkes' daar ging hij niet meer. Die hadden hun dak laten renoveren door Buylle, die prutser. Uw eigen volk passeren, wie doet dat nu? Vandaar. Voilà, dat komt ervan.

Hij had er al spijt van dat hij naar moe en va was gegaan. Zijn opperbest humeur was bijna tenietgedaan door al die droefgeestigheid. En Lange Remi had er bovendien ook geen goed aan gedaan. Hij had dat iedere keer na een bezoek aan een mottig kerkhof; zo een knagende mistroostigheid. Hij moest dan telkens denken aan Fernand, uit het gelijknamig lied van Jacques Brel, van wie hij een enorme fan was. Een enórme fan. Je had het Edgard niet nagegeven maar hij was zot van Franse chansons. Op school was hij primus geweest voor Frans en dat had hem francofiel gemaakt. Enfin, tot op zekere hoogte. Hij stond er trouwens op te benadrukken dat Brel een Belg was. De grootste Belg, de son avis. Edgard kon gans zijn repertorium meezingen. Niet zelden tot ergernis van Palmira die het niet zo had begrepen op die Franse zaag.

Bij Jeanine zat al volk. De doppers. Wie anders? Edgard kende ze van ziens. Ze zaten aan een tafeltje in een hoek niet ver van de stoof. Hij knikte kort terwijl hij de rits van zijn wintervest opende want het was alsof hij tegen een waar warmtefront aanbotste. Jeanine stond erom gekend dat ze niet tegen de kou kon. En dat ze haar stem had weggerookt ook. Als ze iets zei leek het wel alsof de teer tot in haar keel lag opgestapeld en dat er een strop rond haar stembanden was geknoopt.

"Bonjours Jeanine," zei Edgard, die zijn goedgemutstheid trachtte terug te vinden.

“Edgard,” piepte ze.

“t Is hier beter dan buiten, hé?” vervolgde hij, “zo godverdomme kou, je kloten zouden er afvriezen.”

Ze lachte. “Als je ’t maar weet.”

En dan verder piepend en schurend: “Wat zal het zijn?”

Edgard twijfelde en zocht turend wat er zo allemaal op het schap stond achter haar rug.

“Weet je wat? Geef mij eerst zo een minuut-soepken. Om op te warmen... Wat is dat? Erwtten? Awel ja, ik ga dat eens proberen.”

En toen ging hij zitten aan een tafeltje niet ver van de andere gasten, daar waar er gazetten lagen. Amper de helft van de voormiddag was voorbij, en zie, die doppers waren al bier aan het drinken.

Hij zocht vlug de gazet van vandaag, enigszins bang dat ze hem zouden aanspreken terwijl hij wachtte op zijn soep. Straks dachten ze nog dat hij ook geen werk had. Hij bladerde direct door naar de sportpagina’s en vond godzijdank een lang interview met Van Aarde. Alweer Van Aarde. Altijd Van Aarde. Het hing deftig zijn knoppen uit dat de gazetten maar één coureur kenden. Van Aarde was goed, heel goed, maar die andere jongens reden toch ook prijs. Op den duur kon hij Van Aarde niet meer horen of zien. Al kon die jongen daar ook niets aan doen natuurlijk, dat wist hij wel.

Jeanine kwam niet lang daarna met het soepje.

“Pas op, ’t is heet hé,” zei ze en het waren alweer precies haar laatste woorden alvorens ze een verstikkingsdood zou sterven.

Maar Edgar kon natuurlijk niet wachten, proefde toch, en verbrandde prompt zijn tong.

“God... hemelste,” vloekte hij binnensmonds en keek in de richting van de twee doppers of het hen niet opgevallen was. Maar duidelijk niet want die twee waren druk in gesprek en trokken zich niets aan van Edgar. Ze waren luid en onbeschaamd. En boos ook. Op een of andere minister. Maar ze wisten niet goed op welke en verketterden dan maar de hele regering. De regering die kortweg ‘Brussel’ heette.

Edgard stak zich weg achter zijn gazet, deed alsof hij las, maar luisterde gewoon mee.

“Die gasten komen hier toe met nen doek op hunne kop, zitten een paar dagen op hun gat voor ’t Klein Kasteelken, beginnen een beetje muilen te trekken en komen buiten met een pak geld waar dat ze een maand mee voort kunnen... méér dan onzen dop.”

“Ik weet het, jongen, ik weet het...”

“Weet je wat ze zeggen, die zandpissers? Ze zeggen dat er ginderachter een of andere zot hunne kop wil afkappen en dat ze schrik hebben, en lap, dat krijgt eten en drinken, slaping, en als het wat lang duurt nog een huis ook...”

“Of een hotel, godverdomme...”

“En als wij ons eigen gras afrijden riskeren we van den dop gesmeten te worden... just hé...? Ge moogt bij uw eigen dochter nog niet gaan behangen, want als dienen van daarnaast u gaat verraden kunt ge naar uwen dop fluiten.”

“G’hebt gelijk...”

“Och jongen, en die dikke pietten daar in Brussel hé, ze zijn tegelijk nog burgemeester, bestuurder van dit en van dat en gaan alle dagen hun dikke kloten vullen op ons kosten, en gij nu?”

Edgard zat zich te verkneukelen en kon niet anders dan uiteindelijk bedenken dat het leven van de doppers geplaveid lag met misbruik en miserie waar zij zelf niets konden aan doen. Zelfverklaarde slachtoffers waren het, achteruitgestoken en voor vies aangekeken. Somwijlen kookte hun potje wel eens over, aangestookt door betweters die er hun profijt konden mee doen maar in the end waren ze onschadelijk. Niets meer dan meelopers in kortzichtige gedachten. De echte gifslangen waren de gentlemen-racisten in hun nette pakken, met hun beleefd vocabularium. De grondleggers van de haat. Zij die er hun boterham mee verdienden. Jaja, Edgard had daar al dikwijls over nagedacht. Maar nu was hij wel bang dat die twee hem zouden betrekken bij hun fulminatie telkens hij van zijn soepje slurpte. Hij vreesde dat er hier en nu weinig plaats zou zijn voor nuance of tolerantie. Het liefst van al hield hij zich weg van cafédiscussies die de verkeerde kant konden opgaan. Hij had wel zijn gedacht

maar een groot debatteur was hij niet. Zijn gedacht ordenen en uitspreken ging hem niet zo goed af. Voor het gemak las hij toch maar wat Van Aarde te zeggen had.

Tien minuten later viel de facteur binnen. Als een zot. Als een stormram. Aan de manier waarop de deur openvloog wist je direct dat hier geen gewone caféganger kwam binnengewandeld. Hier landde iemand die haast had, of achtervolgd werd, of voorvluchtig was, of meer dan dringend moest kakken. De facteur dus. Op één-twee-drie stond hij midden in Jeanine haar etablissement nadat hij met een flinke zwier of soortement pirouette de deur opnieuw had dichtgezwaaid.

“Elk zijne goeiendag...”

Hij zag er bleek uit, behalve zijn neus die rood was als een clownsneus.

“Facteur...” antwoordden de doppers onverschillig en Edgard, die zijn gazet had laten zakken op het moment van die stormachtige invasie, leefde op want hij was blij dat er eindelijk iemand op toneel verscheen die hij kende.

“Wat smijten ze hier nu binnen?” riep hij schalks en Rudy, de facteur, die hem in zijn rapte niet eens herkend had, leefde eveneens op:

“A goddomme... Edgard se...”

Hij en Edgard kenden elkaar al vanop de schoolbanken van het gemeenteschooltje. Gezworen kameraden in die tijd. Lang geleden, toen men nog alléén in de winter lange broeken mocht dragen. Twee sloebers, hoor. Als er iets moest mispeuterd worden, waren ze erbij. Of toch in de buurt. En ze zaten altijd naast elkaar. Bij ‘Den Djuin’ en bij ‘De Schelen’ en bij ‘De Koe-kop’ en bij ‘Den Tjoek’. Maar niet bij ‘Mussolini’. Toen waren hun wegen uit elkaar gegaan. Bij ‘Den Tjoek’ was Rudy blijven zitten; de taiga en de toendra en Keizer Karel en de vierkantswortel van éénentachtig konden hem weinig boeien. Hij speelde liever buiten, hij ging toch coureur worden.

Het werd het facteurschap. Ook niet mis.

“Proficiat hé, Bloemekee... Heeft uw Palmira u buitengesmeten misschien? Of zijt ge al gevluht voor het gebleit van uwe kleinen?”

“Niejet jong, mijn vrouwken en mijn manneken zitten in hun warm nestjen en subiet ga ik hem gaan aangeven... allez kom, drinkt iets van mij... pakt u nen druppel, ge ziet zo bleek als nen handdoek.”

“Edgard man,” en hij stond zowat te wiebelen als een boom in de wind, “ge gaat mij niet geloven maar ik heb geen tijd.”

“Niet zeveren hé, Van Springel...”

“Nee serieus, ik zever niet, bij de Post zijn ze compleet zot geworden. Weet je dat ik mijn ronde binnen de zoveel tijd moet afwerken... Ik sta op uur, mijne jongen... De postmeester moet mij poddomme timen. Met de chronometer. Hij kan daar ook niets aan doen zegt hij. Timemanagement. Ken je dat...? En als we allemaal ons best doen krijgt daar een of andere pipo in Brussel op 't eind van 't jaar nen dikken bonus... En wij een paar kousen.”

“Allez Rudy, een klein druppelken. Een beetje vitaminen voor uwen tijdrut... Die postmeester moet niet te veel van zijn kloten maken, toch? Voor een paar kousen.”

“Jeanine moet dat hier rap tekenen en dan ben ik riebebedie, niets aan te doen, hé Jeanine?”

“Als gij het zegt, Rudy...” zei Jeanine, die omwille van haar stem-innood had geleerd om te spreken met weinig woorden.

“Geef Edgard iets van mij... iets straf, iets dat de broek ophoudt. Hij gaat hier toch heel den dag geen soep zitten sloeberen...? En hier tekenen, alstublieft.”

En weg was hij. Als een wervelwind. Opnieuw.

“Heb je dat vanzeleven geweten?” zei Edgard, verbouwereerd.

“t Is 't één en 't ander,” sprak Jeanine, en ze wou nog meer zeggen, maar ze barstte plots uit in een hoestbui waarbij haar slijmfabriek nog eens hortend en stotend in gang schoot. Alarm alom. Want dit was allesbehalve een fraai hoorspel. Menig clientèle was om die reden al buiten gebleven. Wie in de buurt was, kon alleen maar hopen dat de bedorven tartaar niet langs haar zwartgerookte luchtwegen naar buiten kwam. Spijtig toch? Zo'n pronte madam.

Naar het schijnt blafte ze zo al van jongs af aan. Ze was, samen met haar twee zussen, opgegroeid in de staminée van haar moeder. Meer in de rook dan in de frisse lucht. En het doet de ronde dat toen ze haar plechtige communie deed, ze al aan een half pakje Belga-filter zat. Toen kon dat nog zeker? Vroeger keek men niet zo nauw. En hoewel ze opgroeide tot een ferm mamzelleken en later een aantrekkelijke vrouw werd, was ze nooit getrouwd geweest. Men zei dat dat amechtig bassen altijd een afknapper was geweest. Niet dat er geen geïnteresseerde mannenmensen waren, maar eens de pompen begonnen te sputteren, schoten ze één voor één weg zoals een gazelle wegschiet als een leeuw begint te brullen. En nu ging het er waarschijnlijk ook niet meer van komen want de machinerie daarbinnen moest ondertussen zowat totaal verroest en afgebladerd geweest zijn. Ze had zich gans haar leven uit de markt gepaft, zo simpel was dat. Langs de andere kant, iedereen wist wel dat Jeanine niet vies was geweest van de venten en dat ze haar deel had gehad. Ze had simpelweg de lust boven de last verkozen. En 'in the moment' zijn de mannen ook niet zó kieskeurig, plots horen ze niets meer.

Edgard slikte. Trachtte zich niets voor te stellen maar zijn gezicht vertrok desalniettemin. Hij kende de martelgang van Jeanine en wist dat ze er wel ging doorheenkomen. Ze kwam er altijd doorheen. Ze was een tractor die af en toe in panne viel maar immer bleef bollen. Op het moment dat het euvel stilaan leek op te lossen zei hij, om Jeanine te sparen:

“Geef mij dan maar een jeneverken op Rudy zijn kosten,” want hij voelde de aandrang om zijn keel te ontsmetten met iets dat leek op pure alcohol.

Natuurlijk hadden de doppers nu ook weet van Edgard zijn pril vaderschap en zoals dat gaat op café hadden ze niet nagelaten om te hengelen naar een feestelijke traktatie. Hetgeen Edgard hen niet eens misgunde. Al wie zijn blijdschap wou delen was welkom. En ze wilden delen, die twee. Ze hadden beiden een trappist gekozen. En Edgard ook. Het mocht iets kosten. Hij had al een tijdje wat kleingeld opzijgelegd om op deze dag uit te geven. Nonkel Etienne had hem daarenboven al gans de week opgejut; dat hij nu niet den

heiligen moest uithangen, of de pezewever. Het was niet het moment om naar ne frank te kijken. Vieren! Dat moest hij doen. Tot hij erbij neerviel. Godverdomme. En Edgard had nog een keer getrakteerd. Voor elk nen trappist. En daarna had hij afgerekend.

Toen hij buitenstapte voelde hij toch wel een beetje flannelligheid in zijn benen, alsof ze meer goesting hadden om te zitten dan om te gaan. Het liep zo stilaan tegen de noen en van dat drinken had hij honger gekregen. Hij werkte nu al zoveel jaren buiten dat zijn lichaam een eet-klok had ontwikkeld naar de schaften op traveau. Zelfs op vakantie, met zijn botten op een warm strand, moest hij koste wat kost een boterham eten om negen uur en om twaalf uur. Zijn maag vroeg dat, geconditioneerd als ze was. Palmira wist er alles van.

Hij had de keuze nu, ofwel thuis iets gaan eten ofwel bij Peter Van Den Broeck een croque-monsieurken of twee bestellen. Maar eigenlijk was keuze nummer één al meteen uitgesloten. Palmira zou veel te veel vragen gaan stellen over wat hij dan gans de voormiddag had uitgespookt als hij nog niet op het gemeentehuis was geweest. Ze kon er wat van als ze het op haar heupen kreeg. De keuze was simpel: het werd Peter Van Den Broeck.

Bij Peter Van Den Broeck voelde hij zich het meest thuis. Al wie zot was van de koers troepte daar samen. Peter was zelf een goeie coureur geweest. Nooit beroepsrenner geweest maar bij de jeugd een echte topper. Ooit nog winnaar van de Ster Der Junioren. Daar kon je mee thuiskomen. Hij was rap in de sprint en won ieder jaar een pak koersen. Een veelwinnaar. Maar bij de amateurs ging het stilaan bergaf. Ofwel werd de rest stilaan beter. Het was niet anders. Hij kon dat moeilijk verkroppen en midden in zijn derde seizoen bij de amateurs had hij op een zaterdag zijn fiets ongekuist in de stal gezet en had hij zich voor één keer compleet van de wereld gezopen. Einde carrière. Hij had dan een paar jaar in de Volvo gewerkt tot hij samen met Christel 'Café Sportief bij

Omer Leus' had overgenomen. Het werd 'Café Sportief bij Peter Van Den Broeck'.

Het sloeg twaalf uur op de kerk op het moment dat Edgard twee croque-monsieurs kreeg voorgeschoteld. Een perfecte timing. Hij had plaats genomen aan de toog en at de croques uit het vuistje. Met ketchup. Veel ketchup. Het blaadje sla en de twee sneetjes tomaat liet hij liggen, voor de kiekens of voor de konijnen. Om te drinken had hij een Duvel besteld en Peter Van Den Broeck dronk iets mee, een colaatje. Hij moest.

Aangezien er ook hier nog niet te veel volk zat, ging Peter Van Den Broeck aan de hoek van de toog zitten, bij Edgard, één elleboog op het blad van de toog.

"Allez, allez, Edgard, vader geworden jong... en dan nog ne zoon... wat denk je, zou het ne coureur worden?"

Edgard begreep wel dat die vraag een spottend, plagend, uitdagend ondertoontje had maar kon desalniettemin een zekere fonkeling in zijn ogen niet verbergen. En Peter Van Den Broeck, die van het jennende type was, zag en voelde meteen dat hij beet had.

"Ja Peter, dat is nu moeilijk te zeggen, hé. Het zou kunnen. Maar al wat hij op dit moment doet is slapen, eten, pissen en kakken."

"Awel," lachte Peter Van Den Broeck, "doe er nog trainen bij en je hebt ne coureur."

Daar moest Edgard ook om lachen.

"Tja, 't is just, je zegt daar al zoiets."

"En...? Zou je het zien zitten mocht hij willen koersen."

"Bwah... ik zou hem niet tegenhouden natuurlijk, maar als hij iets anders wil doen, à la bonheure hé... Als hij maar gelukkig wordt..."

"Het zou toch schoon zijn, hé...? Nog eens ne coureur in de parochie... Nee? Ik zou hier rap een muur vrij maken om zijn palmen op te hangen, die van mij beginnen toch al hun kleur te verliezen."

Ja, zelfs zoveel jaren na datum hingen er nog steeds overwinningsbloemen van Peter Van Den Broeck aan de muur. Plastieken bloemen. Reusachtige tuilen. Roem en glorie opgehangen rond een uitvergroete foto van een jonge Peter Van